

„Guvernare și democrație în Moldova” este un e-jurnal bilunar realizat de Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, care ia în discuție calitatea guvernării și reflectă evoluția proceselor politice și democratice în Republica Moldova. Publicația apare cu sprijinul financiar din partea Ministerului Afacerilor Externe al Regatului Unit al Țărilor de Jos, în cadrul proiectului “Promovarea Bunei Guvernări prin Monitorizare”. Opiniile exprimate în articolele publicate nu reprezintă, în mod necesar, și punctul de vedere al finanțatorului. Responsabilitatea pentru veridicitatea celor afirmate aparține exclusiv autorilor articolelor.

CUPRINS

I. ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR PUBLICE	2
PARLAMENT	2
1. Numiri	2
2. Demisii	2
3. Acte legislative	2
4. Declarații	3
GUVERN	4
1. Evenimente de importanță deosebită	4
<i>Consultări publice și adresare către cetățeni</i>	<i>4</i>
2. Hotărâri	4
3. Ședințe. Decizii	5
<i>Comisia Națională pentru Consultări și Negocieri Colective</i>	<i>5</i>
<i>Scrisoare premierului României</i>	<i>5</i>
<i>Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică</i>	<i>5</i>
<i>Audierea informației CNP</i>	<i>6</i>
PREȘEDINȚIE	7
1. Decrete	7
2. Ședințe. Declarații	7
<i>Întrevedere cu Ambasadorii statelor membre ale OSCE</i>	<i>7</i>
II. POLITICI ECONOMICE	8
1. Prețurile și inflația	8
<i>Pentru prima jumătate a anului inflația este de 5%, o valoare aparent rezonabilă</i>	<i>8</i>
2. Piața muncii	8
<i>Bani grei pentru activități financiare, iar agricultura se mulțumește cu puținul</i>	<i>8</i>
<i>Modificări metodologice în calcularea salariilor</i>	<i>8</i>
3. Comerțul extern	9
<i>Exporturile dau tonul creșterii economice</i>	<i>9</i>
III. TRANSNISTRIA	11
<i>Chișinăul reiterează atitudinea față de reglementarea transnistreană</i>	<i>11</i>
<i>Rezoluția Adunării Parlamentare a OSCE privind Republica Moldova</i>	<i>11</i>
<i>Oficialii ucraineni și-au reiterat atitudinea față de problema transnistreană</i>	<i>12</i>
<i>Întâlnirea viceprim-ministrul moldovean cu reprezentantul politic transnistrean</i>	<i>12</i>
IV. RELAȚII EXTERNE	14
1. Integrarea europeană	14
<i>Polonia –președintele Consiliului UE pentru următoarele șase luni</i>	<i>14</i>
<i>Vizita președintelui Consiliului European la Chișinău</i>	<i>14</i>
<i>A șaptea rundă de negocieri a Acordului de Asociere RM-UE</i>	<i>15</i>
<i>Reuniunea Platformei de Cooperare a Parteneriatului de Mobilitate Moldova-UE</i>	<i>15</i>
<i>Comisia Europeană a aprobat Programul anual de acțiune pentru R.Moldova pe 2011</i>	<i>15</i>
2. Cooperarea bilaterală	16
<i>Republica Moldova-Ucraina</i>	<i>16</i>
3. Cooperarea multilaterală	16
<i>Republica Moldova-Consiliul Europei</i>	<i>16</i>
V. COMENTARII	18
Criza datoriilor, evoluția exporturilor și cursul valutar – reflecții asupra Moldovei	18

La această ediție au contribuit: Igor Boțan, Elena Prohnițchi, Iurie Gotișan

I. ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR PUBLICE

PARLAMENT

1. Numiri

Parlamentul a numit în funcție membrii **Curții de Conturi**, la propunerea Președintelui acesteia:

- Șoitu Tudor (vicepreședinte);
- Chițan Valeriu;
- Pascari Angela;
- Sturzu Ion;
- Trocin Gheorghe.

Notă ADEPT: Cel puțin doi dintre membrii Curții de Conturi, Valeriu Chițan și Gheorghe Trocin, au figurat anterior în rapoartele acestei instituții, în calitate de persoane ce nu au asigurat gestionarea eficientă a resurselor financiare și materiale publice.

La propunerea Președintelui Parlamentului, au fost desemnați membrii Consiliului de administrație al **Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF)**:

- Mihail Cibotaru (președinte);
- Victor Captari (vicepreședinte);
- Artur Gherman;
- Iurie Filip;
- Aurica Doina.

Notă ADEPT: Anterior, mass-media a publicat informații despre faptul că Președintele CNPF ar fi nașul de cununie al Speakerului Marian Lupu, iar Artur Gherman este în relații de rudenie (ginere) cu ex-Președintele Republicii Moldova Mircea Snegur.

2. Demisii

Parlamentul a constatat vacanța funcției de deputat a lui Vasile Panciuc, ales primar al municipiului Bălți.

Printr-o hotărâre votată de Parlament, a fost constatată vacanța funcției de membru al Consiliului Coordonator al Audiovizualului, deținută de Gheorghe Gorincioi, care a atins vârsta legală de pensionare.

3. Acte legislative

Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal (în redacție nouă). Noua lege creează cadrul juridic necesar aplicării Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date. Scopul legii este asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice la prelucrarea datelor cu caracter personal, în special, a protecției drepturilor la inviolabilitatea vieții private, intime și familiale.

Legea privind anularea funcției de președinte al Consiliului municipal Chișinău. La propunerea deputaților Partidului Liberal, prin modificările votate a fost anulat caracterul permanent al funcției de președinte al Consiliului municipal Chișinău, existentă în perioada anilor 2007-2011 și deținută, pe rând, de reprezentanți ai PL, PCRM și PLDM. Inițiatorii proiectului de lege au invocat „neclarități în procesul de administrație publică locală în municipiul Chișinău” și politizarea excesivă a funcției de președinte al Consiliului. În

același timp, a fost menționată și ineficiența funcției respective „prin prisma conlucrării acestuia cu șeful administrației publice locale, Primarul general.

Notă ADEPT: La prezentarea și examinarea proiectului respectiv de lege a fost încălcat Regulamentul Parlamentului, reglementările din Legea privind transparența decizională, ale Legii privind actele legislative și Legii privind descentralizarea administrativă. Documentul nu a fost supus procesului de consultare cu societatea civilă, conform Concepției aprobate în acest sens de Parlament și nu a avut avizul autorităților locale vizate, astfel cum recomandă Carta Europeană pentru Autonomie Locală. Proiectul de lege a fost examinat cu doar câteva zile înainte de întrunirea Consiliului municipal Chișinău în ședința de constituire, iar promovarea lui urgentă și cu încălcarea legislației a permis să se constate caracterul conjunctural și politic al modificării, majoritatea parlamentară asigurând mai multă libertate de acțiune Primarului general al capitalei și slăbind funcțiile administrative ale majorității din consiliul local, deținut de reprezentanții PCRM.

Acte de ratificare (aderare) a unor documente internaționale:

- Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind deschiderea și funcționarea Institutului Cultural Roman „Mihai Eminescu” la Chișinău.
- Amendamentul la articolul 24 al Cartei Organizației Cooperării Economice a Mării Negre cu privire la Centrul internațional de studii la Marea Neagră.
- Convenția europeană privind coproducțiile cinematografice.
- Acordul cu privire la colaborarea în domeniul ocrotirii sănătății populației.
- Acordul cu privire la Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală (CEEPUS III).
- Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală.

Hotărîrea pentru aprobarea Strategiei Securității Naționale. Documentul este considerat drept element primordial al cadrului juridic necesar pentru lansarea reformei sectorului de securitate în Republica Moldova și dezvoltă obiectivele trasate de Concepția Securității Naționale, adoptată la 22 mai 2008, stabilește scopurile sistemului securității naționale, identifică căile și mijloacele de asigurare a securității naționale. Strategia Securității Naționale va servi drept bază pentru elaborarea Strategiei Militare Naționale și a altor strategii de ramură în domeniul securității naționale. Strategia va fi implementată de autoritățile administrației centrale și alte instituții publice conform competențelor acestora și în limitele mijloacelor bugetare alocate fiecăreia.

4. Declarații

În ședința din 14 iulie au fost prezentate declarații ale fracțiunilor PLDM și PL, care au abordat problemele existente în funcționarea Alianței pentru Integrare Europeană, au chemat la colegialitate, dialog și la susținerea reciprocă a unor propuneri legislative.

GUVERN

1. Evenimente de importanță deosebită

Consultări publice și adresare către cetățeni

La 1 iulie, purtătorul de cuvânt al Premierului a anunțat despre demararea consultărilor Primului-ministru Vlad Filat cu reprezentanții societății civile, formatorii de opinie, ambasadori, reprezentanții sindicatelor, cultelor, patronatelor, ai partidelor parlamentare și extraparlamentare. Necesitatea consultărilor a fost generată de „situația tensionată din societate, care afectează grav actul de guvernare, dar și pornind de la atribuțiile și responsabilitățile pe care le are Primul-ministru în asigurarea unei guvernări responsabile și eficiente”. Consultările au durat mai mult de o săptămână și la 12 iulie, Primul-ministru a dat citire [Adresării către cetățeni](#), mesajul fiind transmis în direct de radiodifuzorul public național și la alte posturi TV. Adresarea Primului-ministru conține mai multe evaluări ale situației și expune acțiuni pe care intenționează să le întreprindă Premierul, în calitatea sa oficială și în cea de lider de partid.

2. Hotăriri

Hotărîrea cu privire la Planul național de acțiuni pentru implementarea reformei structurale în educație. Documentul are ca obiective:

- Asigurarea accesului pentru toți copiii la educație de calitate.
- Sporirea flexibilității în relațiile de muncă în sectorul educației.
- Eficientizarea utilizării alocațiilor financiare.

Aceste obiective urmează a fi atinse în rezultatul implementării a 13 acțiuni generale, pe parcursul următorilor 2 ani.

Hotărîrea cu privire la Proiectul pentru finanțarea pe bază de formulă a instituțiilor de învățământ primar și secundar general, finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale. Este acceptată propunerea Ministerului Educației de a implementa Proiectul respectiv pentru anii bugetari 2011, 2012 și 2013 (elaborarea, aprobarea, executarea și raportarea bugetului), în partea ce ține de componenta de bază pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general (școli primare, gimnaziile, școli medii de cultură generală și licee) finanțate din bugetele locale de ambele niveluri. Pentru asigurarea finanțării instituțiilor de învățământ pe bază de formulă, Ministerul Finanțelor va prevedea transferuri categoricale din bugetul de stat pe anii 2011, 2012 și 2013, iar pentru prevenirea posibilei reduceri a bugetelor instituțiilor în legătură cu aplicarea formulei și pentru stimularea raționalizării rețelei de instituții și de clase – transferuri categoricale complementare. Conducătorii instituțiilor de învățământ primar și secundar general vor determina efectivul-limită al statelor de personal al instituțiilor pe anii 2011, 2012 și 2013, în limita mijloacelor aprobate, iar autorităților administrației publice locale implicate în Proiect li se recomandă să asigure condițiile necesare pentru implementarea Proiectului; să întreprindă măsuri pentru consolidarea rețelei școlare și de clase pentru anii de studii 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013 și 2013-2014; să acorde ajutor conducătorilor instituțiilor de învățământ la toate etapele procesului bugetar pentru anii 2011, 2012 și 2013. În lista unităților administrative teritoriale care cad sub incidența prevederilor hotărîrii de Guvern intră localitățile Căușeni și Rîșcani (în anii bugetari 2011 și 2012), iar începînd cu anul bugetar 2012, și localitățile Criuleni, Cantemir, Călărași, Nisporeni, Taraclia, Ștefan Vodă, Glodeni, Leova, Sîngerei, mun.Bălți și mun.Chișinău

Hotărîri de aprobare a unor regulamente vizînd cetățenii străini:

- Regulamentul privind evaluarea competenței lingvistice și stabilirea nivelului de cunoaștere a limbii de stat de către străinii care solicită drept de ședere permanentă în Republica Moldova;

- Regulamentul cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova;
- Regulamentul Centrului de Plasament Temporar al Străinilor.

Hotărâri pentru aprobarea unor planuri:

- de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020;
- de valorificare a terenurilor noi și de sporire a fertilității solurilor pe anul 2011;
- privind susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2011-2015.

Hotărârea privind eliberarea grâului alimentar din rezervele de stat. Documentul autorizează Agenția Rezerve Materiale să elibereze, din rezervele materiale ale statului, în vederea îmborsării și înlocuirii periodice, 1150 tone de grâu alimentar întreprinderilor de panificație nominalizate de consiliile raionale Orhei (1000 tone) și Taraclia (150 tone), cu obligativitatea de a utiliza grâul primit strict în scopuri de panificație, pentru aprovizionarea populației din teritoriu cu pâine. Restituirea grâului alimentar eliberat din rezervele materiale de stat se va efectua de către beneficiarii finali în termen de până la 1 septembrie 2012.

3. Ședințe. Decizii

Comisia Națională pentru Consultări și Negocieri Colective

În cadrul ședinței la care a participat și Primul-ministru a fost analizată situația din domeniul transportului auto de pasageri și combaterea transportului ilicit de persoane. Transportatorii speră că modificarea legislației va contribui la redresarea situației în domeniu și solicită Guvernului să urgenteze promovarea modificărilor legislative în domeniu. În cadrul discuțiilor reprezentanții patronatelor s-au declarat nemulțumiți de faptul că nu toate deciziile aprobate în cadrul Comisiei Naționale pentru Consultări și Negocieri Colective sînt implementate și au afirmat că ar putea să se retragă din Comisie, dacă lucrurile nu se vor schimba. Prim-ministrul Vlad Filat i-a cerut Viceprim-ministrului Mihai Moldovanu, președinte al Comisiei Naționale pentru Consultări și Negocieri Colective, să revizuiască mecanismul de asigurare a funcționalității acesteia, astfel încît toate deciziile aprobate să fie implementate.

Scrisoare premierului României

Vlad Filat a semnat o scrisoare către Prim-ministrul României, Emil Boc, căruia îi solicită concursul pentru aducerea și expunerea la Chișinău, la Muzeul Național de Arheologie și Istorie, a steagului Domnitorului Ștefan cel Mare și Sfînt, în legătură cu aniversarea a 20 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova. În opinia Premierului Moldovei, acest vestigiu istoric ar conferi o semnificație distinctă și inedită manifestărilor oficiale prilejuite de sărbătorirea pe 27 august 2011 a 20 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova și a două decenii de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre Chișinău și București.

Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică

La ședința prezidată de Prim-ministru a fost examinat proiectul noului document de planificare strategică "Moldova 2020", care urmează să înlocuiască actuala Strategie Națională de Dezvoltare. Obiectivul propus la elaborarea noului document strategic este accelerarea creșterii economice și reducerea sărăciei, iar la baza lui vor sta 7 priorități: studii relevante pentru carieră; drumuri bune oriunde; finanțe accesibile și ieftine; business cu reguli clare de joc; energie furnizată sigur și utilizată eficient; asigurări sociale echitabile și sustenabile; justiție responsabilă și incoruptibilă. Se preconizează că noul document național de planificare strategică va fi prezentat Parlamentului spre aprobare pînă la finele anului curent.

Audierea informației CNP

În cadrul unei ședințe a Guvernului, Președintele Consiliului Național de Participare a prezentat două note informative:

- privind problemele în domeniul asigurării transparenței decizionale (având la bază constatările ADEPT, făcute în cadrul proiectului de monitorizare a transparenței decizionale);
- despre protecția patrimoniului arhitectural din Republica Moldova.

În contextul audierilor, Prim-ministrul a solicitat tuturor demnitarilor să trateze cu maximă seriozitate aceste informații și să întreprindă măsurile care se impun pentru conformarea necondiționată a activității instituțiilor pe care le conduc prevederilor legale, dar și să conlucreze mai activ cu societatea civilă în scopul soluționării problemelor existente.

PREȘEDINȚIE

1. Decrete

Prin decret prezidențial a fost constituită Comisia de selectare și admitere a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, pentru anul de studii 2011-2012. În componența Comisiei au intrat rectorul Academiei, vicerectorul acesteia și consilierul prezidențial în domeniul agroindustrial și al administrației publice, precum și reprezentanți ai Parlamentului, Cancelariei de Stat, ai corpului didactic al Academiei.

Ambasadorul SUA în Republica Moldova, Asif Chaudhry, a fost decorat cu „Ordinul de Onoare”, în semn de profundă grațitudine pentru contribuția deosebită la dezvoltarea și aprofundarea relațiilor de prietenie și colaborare moldo-americane.

2. Ședințe. Declarații

Întrevedere cu Ambasadorii statelor membre ale OSCE

Președintele interimar a discutat problemele ce vizează procesul de reglementare a diferendului transnistrean, situația pe moment și perspectivele avansării pe calea soluționării politice a acestuia. Au fost discutate și posibile modalități de acțiune, prin care partea transnistreană să accepte reluarea procesului de negocieri, președintele interimar reiterând că soluționarea trebuie să fie durabilă și la aceasta trebuie să se ajungă prin negocieri. Poziția autorităților Republicii Moldova în dosarul transnistrean constă în soluționarea politică a diferendului, iar reluarea negocierilor oficiale în formatul 5+2 înseamnă formarea unei platforme pentru a identifica statutul regiunii transnistrene, dar și discutarea tuturor măsurilor ce vor aduce la acest statut. Reprezentanții Misiunii OSCE s-au interesat de situația politică din Moldova și au pledat pentru soluționarea crizei politice, fapt ce ar debloca diverse inițiative, iar instabilitatea politică este un impediment și pentru desfășurarea dialogului în dosarul transnistrean. Președintele interimar Marian Lupu a solicitat Misiunii Ambasadorilor OSCE să intervină pe lângă autoritățile de la Tiraspol privind cazul Ilie Cazacu.

II. POLITICI ECONOMICE

1. Prețurile și inflația

Pentru prima jumătate a anului inflația este de 5%, o valoare aparent rezonabilă...

BNS arată că indicele prețurilor de consum (IPC) în iunie față de mai 2011 a constituit 100,1%, iar față de iunie 2010 –107,7% (informativ: în iunie 2010 față de mai 2010 IPC a marcat 99,5% și față de iunie 2009 –107,8%). De la începutul anului (în luna iunie a.c. față de decembrie 2010) prețurile de consum s-au majorat cu 5%. Creșterea prețurilor medii de consum în iunie față de mai a.c. a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare cu 0,4% și a tarifelor pentru prestarea serviciilor populației cu 0,1%.

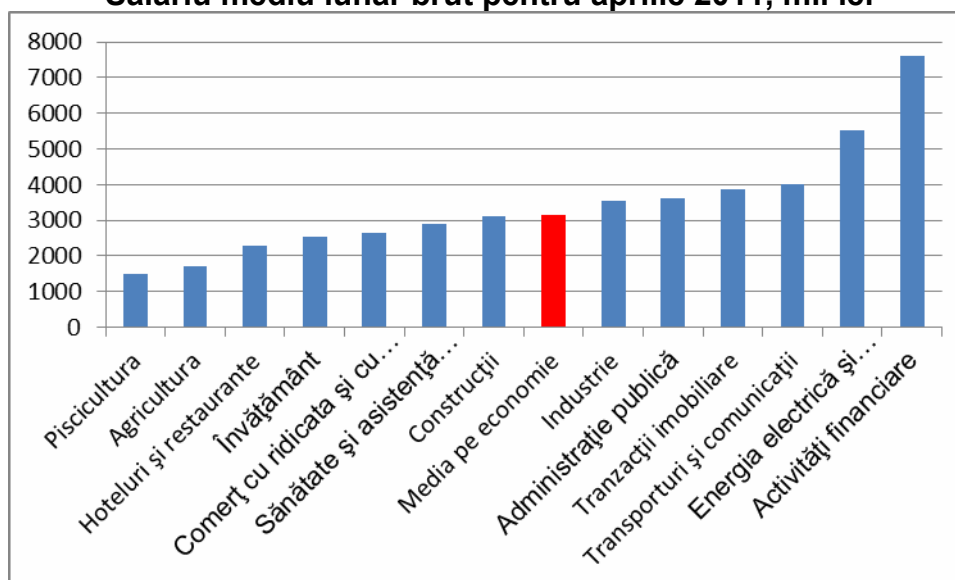
În perioada de analiză la majoritatea produselor nealimentare prețurile au rămas constante. Au scăzut prețurile la: combustibili – cu 1,1% (inclusiv: gaz lichefiat ambalat în butelii – cu 6% și carburanți pentru transportul auto – cu 0,2%), confecții, aparate pentru prelucrarea informației, aparate de telefonie mobilă și la unele articole electrocasnice – cu câte 0,3%. La serviciile prestate populației în luna de raport a fost înregistrată o majorare a tarifelor la: transportul feroviar de pasageri interstatat – cu 5,3%, transportul aerian de pasageri – cu 1,3% și pentru serviciile alimentației publice oferite de ospătării – cu 1%.

2. Piața muncii

Bani grei pentru activități financiare, iar agricultura se mulțumește cu puținul...

[Datele statistice](#) arată că în luna aprilie 2011 salariul mediu nominal brut a fost de cca 3135 lei (cca 269 USD), înregistrând o creștere cu aproape 14% față de luna aprilie 2010 și cu 5% față de martie 2011. Indicele de creștere a salariului real pentru luna aprilie 2011 față de luna aprilie 2010 a fost de 6,8%. În sfera bugetară salariul mediu nominal a constituit puțin peste 2743 lei (+11,6% față de aprilie 2010). În sectorul real al economiei câștigul salarial în aprilie a înregistrat 3319,1 lei (+14,6% față de aprilie 2010).

Salariu mediu lunar brut pentru aprilie 2011, mii lei

Modificări metodologice în calcularea salariilor...

Începînd cu luna ianuarie 2011 BNS a recurs la unele modificări în metodologia de calculare salariale. Datele statistice privind *cîștigurile salariale* se obțin în baza unei cercetări statistice selective noi: „*Indicatori statistici pe termen scurt*”, implementate în statistica

națională în conformitate cu normele europene¹. Eșantionul cercetării cuprinde circa 10,5 mii unități economico-sociale și este reprezentativ doar la nivel național. Unitățile din sectorul bugetar (administrația publică, învățământ, sănătate și asistență socială etc.) sînt cuprinse exhaustiv în cercetare. Pentru sectorul real al economiei, au fost incluse în cercetare unitățile cu 4 salariați și peste, care acoperă cca 92 % din numărul total de salariați din acest sector. Unitățile economice cu efectivul de personal de 20 persoane și peste sunt cuprinse în cercetare în mod exhaustiv, iar cele cu 4-19 persoane - prin metoda de sondaj.

La fel, începînd cu acest an, centralizarea datelor aferente statisticilor pe termen scurt privind câștigurile salariale se realizează după *activitatea omogenă (cu excepția unităților economice cu până la 49 salariați)*, spre deosebire de anii precedenți, cînd centralizarea datelor pentru toate unitățile economico-sociale se realiza după activitatea principală a unităților raportoare. De asemenea, BNS informează că în corespundere cu experiența avansată a altor state, în particular ale UE, începînd cu ianuarie 2011 de la unitățile raportoare nu se mai colectează date cumulative „de la începutul anului”, ci doar date curente pentru „luna de referință”. Respectiv, diseminarea datelor se efectuează de asemenea separat pe fiecare perioadă de referință (în cazul de față – pe luni).

3. Comerțul extern

Exporturile dau tonul creșterii economice...

În ianuarie-mai 2011 **exporturile de mărfuri și produse** moldovenești au avut o valoare de 828 milioane USD, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2010 cu 63%. Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene (UE-27) au constituit cca 416 milioane USD (cu 67% mai mult față de ianuarie-mai 2010), deținînd o cotă de ceva mai mult de 50% în total exporturi (49% în ianuarie-mai 2010). Țările CSI au fost prezente în exporturile Moldovei cu o pondere de puțin peste 38% (în ianuarie-mai 2010 – cca 39%), ce corespunde unei valori de peste 316 milioane USD. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu peste 61%, comparativ cu ianuarie-mai 2010.

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au situat pe primul loc, cu o pondere de cca 23% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii, mobilă și părțile ei și încălțăminte, adică în mare parte a acelor întreprinderi mixte care exportă în lohn. Exporturile de produse alimentare și animale vii s-au clasat pe locul doi, reprezentînd peste 17% în totalul valoric al exporturilor. Exporturile de mașini și echipamente pentru transport s-au situat pe locul trei, reprezentînd puțin peste 16% în total exporturi, iar exporturile de băuturi și tutun s-au situat pe locul cinci, deținînd o cotă de peste 9% în total exporturi.

În ianuarie-mai 2011 **importurile** s-au cifrat la cca 1,958 miliarde USD, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul precedent cu aproape 45%. Importurile din țările Uniunii Europene (UE-27) au constituit peste 855 milioane USD (cu cca 45% mai mult decît în ianuarie-mai 2010), deținînd o pondere de aproape 44% în total importuri (43,6% în ianuarie-mai 2010). Importurile de mărfuri provenite din țările CSI au avut o valoare de puțin peste 659 milioane USD (cu cca 44% mai mare decît în ianuarie-mai 2010), care echivalează cu o cotă de 33,7% în total importuri (33,9% în ianuarie-mai 2010).

Importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate au deținut practice 23% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri petrolul și produsele petroliere reprezintă 49% din total secțiune și peste 11% din total importuri, iar gazul și produsele industriale obținute din gaz, respectiv 46,6% și 10,7%. Importurile de mașini și echipamente pentru transport au avut o cotă de 21,5% în total importuri. Cele de mărfuri

¹ Noțiunea de „cîștig salarial” este identică cu „salariul mediu”.

manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au deținut o pondere de peste 18% în total importuri, preponderente fiind firele, țesăturile și articolele textile. Importurile de produse chimice și produse derivate au reprezentat 13,5% din total importuri, iar cele de produse alimentare și animale vii au înregistrat o pondere de 10% în total importuri. Decalajul în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-mai 2011 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de cca 1,13 miliarde USD.

III. TRANSNISTRIA

Chișinăul reiterează atitudinea față de reglementarea transnistreană

Pentru a combate speculațiile vehiculate în presa rusă și transnistreană, Biroul pentru Reintegrare a decis să reitereze poziția Chișinăului privind reglementarea transnistreană:

- negocierile oficiale în format „5+2” trebuie să fie reluate necondiționat, existind toate premisele interne și externe necesare pentru aceasta;
- obiectivul principal al procesului de negocieri urmează să fie elaborarea statutului juridic special al regiunii transnistrene, respectând principiile suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova în limitele frontierelor sale recunoscute pe plan internațional;
- agenda negocierilor în format „5+2” urmează să includă subiecte relevante pentru asigurarea progresului în negocieri;
- autoritățile moldovene consideră că măsurile de consolidare a încrederii constituie o parte importantă a eforturilor îndreptate spre depășirea consecințelor conflictului;
- activitatea grupurilor de lucru sectoriale trebuie să fie orientată spre soluționarea problemelor cu care se confruntă agenții economici și populația de pe ambele maluri ale Nistrului;
- va continua procesul de înregistrare a întreprinderilor din stînga Nistrului în conformitate cu procedurile în vigoare, pîna în prezent fiind înregistrați aproximativ 800 de agenți economici din regiunea transnistreană, care beneficiază de aceleași drepturi și facilități în comerțul extern ca și companiile din restul țării;
- vor fi depuse în continuare eforturile necesare pentru asigurarea și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în conformitate cu normele și standardele internaționale.

În cadrul lucrărilor Conferinței anuale OSCE de Evaluare în domeniul Securității viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Andrei Popov, a prezentat și poziția autorităților moldovene privind eforturile deblocării crizei referitoare la Tratatul privind Forțele Armate Convenționale în Europa:

- finalizarea retragerii de către Federația Rusă a forțelor sale armate de pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu angajamentele asumate la Summitul OSCE din 1999 de la Istanbul;
- transformarea actualei operațiuni de pacificare din Zona de Securitate într-o misiune multinațională civilă cu mandat din partea unei organizații internaționale, autorizate în acest sens, care va avea sarcina să apropie, și nu să separe părțile.

În cadrul întâlnirii din 7 iulie 2011 cu ambasadorii și reprezentanții a 19 delegații permanente pe lângă OSCE la Viena, care în perioada 6-9 iulie au efectuat o vizită în Republica Moldova, Premierului Vlad Filat și Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Eugen Carpov, au reiterat cele menționate mai sus, mulțumind membrilor delegației pentru contribuția adusă la eliberarea jurnalistului Ernest Vardanian și solicitînd continuarea eforturilor în vederea eliberării lui Ilie Cazac.

Rezoluția Adunării Parlamentare a OSCE privind Republica Moldova

O delegație a Parlamentului Republicii Moldova a participat, în perioada 6-10 iulie la cea de-a 20-a sesiune anuală a Adunării Parlamentare a OSCE. Unul din subiectele aflate pe agenda sesiunii a vizat soluționarea conflictului transnistrean, care s-a regăsit într-o [Rezoluție privind Moldova](#), elaborată de către Grupul AP OSCE pentru Republica Moldova, condus de deputata suedeză Walburga Habsburg Douglas. În Rezoluție, AP OSCE solicită:

- reluarea negocierilor privind soluționarea conflictului în format “5+2”, cu participarea mediatorilor din Federația Rusa, Ucraina, OSCE, precum și a UE și SUA în calitate de observatori;
- identificarea unui statut juridic special pentru regiunea transnistreană în componența Republicii Moldova, acesta reprezentând scopul major în procesul de soluționare al conflictului transnistrean;
- continuarea eforturilor din partea Guvernului Republicii Moldova și administrației regiunii transnistrene cu privire la măsurile de consolidare a încrederii și securității în Republica Moldova. AP OSCE sprijină dialogul politic și contactele umane directe;
- reluarea și finalizarea procesului de retragere a trupelor și munițiilor Federației Ruse de pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul OSCE;
- transformarea, prin consultări, a mecanismului curent de pacificare într-o misiune civilă multinațională cu mandat internațional (OSCE).

Rezoluția a salutat disponibilitatea Parlamentului Republicii Moldova și a reprezentanților Sovietului suprem de la Tiraspol de a se întruni neoficial la Stockholm pe data de 2-3 octombrie 2011, într-o reuniune organizată de către Grupul Adunării Populare a OSCE pentru Republica Moldova.

Oficialii ucraineni și-au reiterat atitudinea față de problema transnistreană

La 7 iulie 2011 Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Iurie Leanca, s-a întâlnit la Chișinău, cu omologul sau ucrainean, Konstantin Grisenco. În cadrul întâlnirii, o importanță deosebită a fost atribuită unui șir de probleme de interes reciproc, dar mai ales demarcării frontierei de stat moldo-ucrainene, în special pe segmentul central, transnistrean, cu contribuția nemijlocită a Misiunii EUBAM. De asemenea, a fost discutată chestiunea interacțiunii în cadrul mecanismelor de reglementare a conflictului transnistrean, părțile pledând pentru reluarea necondiționată a negocierilor în format “5+2”. Două zile mai târziu, la 9 iulie 2011, a avut loc întrevederea Președintelui Ucrainei, Viktor Yanukovici, cu Președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu. Schimbul de opinii asupra unui șir de probleme privind securitatea regională a inclus, în special, chestiuni referitoare la perspectivele reglementării transnistrene. În acest context, Președintele ucrainean a reiterat poziția fermă a țării sale, subliniind că orice model de reglementare trebuie să includă doar mijloace politice, având la bază respectarea principiilor suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, dar ținându-se cont și de interesele locuitorilor din regiunea transnistreană. În acest context, șeful statului ucrainean și-a exprimat disponibilitatea de a contribui în continuare la crearea unui climat de încredere între Chișinău și Tiraspol, precum și la reluarea cât mai grabnică a negocierilor oficiale în format „5+2”.

Întâlnirea viceprim-ministrului moldovean cu reprezentantul politic transnistrean

La 12 iulie 2011, în sediul Misiunii OSCE din Bender s-a desfășurat întrevederea viceprim-ministrului responsabil de reintegrarea țării, Eugen Carpov, cu reprezentantul în reglementarea transnistreană din partea Tiraspolului, Vladimir Yastrebceak. La întrevedere au participat și reprezentanții domeniilor sectoriale din Chișinău și Tiraspol, pentru a efectua un schimb de opinii privind eficientizarea activității grupurilor de lucru. Subiectele discutate s-au referit la:

- restabilirea circulației trenurilor mărfare pe segmentele transnistrene ale căilor ferate din Republica Moldova;
- crearea grupurilor de lucru pentru problemele vamale;
- reconectarea telefoniei fixe între ambele maluri ale Nistrului;

- definitivarea proiectului Regulamentului activității grupurilor de lucru;
- stocarea și utilizarea elementelor radiologice care provin din regiunea transnistreană;
- școlile cu predare în grafie latină, situate în stînga Nistrului;
- lansarea activității grupurilor de lucru pe probleme legate de actele de stare civilă;
- proiectul Euroregiunea "Nistru".

IV. RELAȚII EXTERNE

1. Integrarea europeană

Polonia –președintele Consiliului UE pentru următoarele șase luni

Pe 1 iulie Polonia a preluat de la Ungaria președinția semestrială prin rotație a Consiliului Uniunii Europene. Pe parcursul următoarelor șase luni, activitatea Poloniei în calitate de președinte al Consiliului UE se va axa pe 3 direcții prioritare:

- Integrarea europeană ca sursă de creștere economică
Propune redresarea economică a statelor UE

- O Europă sigură
Își propune intensificarea colaborării interstatale pentru asigurarea securității alimentare, energetice și militare a UE

- O Europă bazată pe principiul de deschidere
Prevede consolidarea relațiilor cu statele vecine din estul și sudul UE

[Programul președinției poloneze](#) vine să răspundă provocărilor și problemelor economice și de securitate cu care se confruntă în prezent statele UE. În același timp, extinderea UE și impulsivitatea negocierilor asupra acordurilor de asociere cu statele din estul Europei (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova, Ucraina și Belarus) sînt declarate drept obiective strategice ale președinției poloneze în domeniul politicii externe a UE.

Vizita președintelui Consiliului European la Chișinău

Pe 6 iulie președintele Consiliului European (CE), Herman van Rompuy a efectuat o vizită oficială în Republica Moldova la invitația prim-ministrului Vlad Filat. În timpul vizitei, președintele CE a avut întreveneri cu prim-ministrul Vlad Filat, președintele interimar și speakerul Parlamentului Marian Lupu, liderul Partidului Liberal, Mihai Ghimpu și liderul Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, Vladimir Voronin.

În timpul întrevenerilor dintre președintele CE și oficialii moldoveni, au fost discutate evoluțiile politice din Republica Moldova, relațiile UE-RM, chestiunea transnistreană și Parteneriatul Estic. Președintele CE a dat o apreciere pozitivă progreselor pe care le-a înregistrat Republica Moldova în procesul de implementare a reformelor și a asigurat că UE va continua să susțină implementarea reformelor aplicînd principiul „mai mult pentru mai mult”. Potrivit președintelui CE, UE va pune la dispoziția RM 550 mil. euro în perioada 2011-2013. Totodată, dl Herman van Rompuy a [accentuat](#) că „viteza dar și calitatea reformelor depind mult de acțiunile Parlamentului și a autorităților moldovenești. Toate forțele politice trebuie să se simtă responsabile pentru găsirea unei soluții de depășire a blocajului politic. Stabilitatea este o premisă pentru orice reformă ambițioasă”.

Vorbind despre reforme pe care urmează să le realizeze Republica Moldova, Președintele CE a [declarat](#) că „implementarea acestora trebuie să fie una reală, nu doar prin elaborare de legi”. În viziunea UE, în prezent prioritare pentru consolidarea proceselor democratice din Republica Moldova sînt: lupta cu corupția și reforma sistemului justiției și a organelor de drept. Alte reforme importante sînt legate de adoptarea unei legi cuprinzătoare privind anti-discriminarea, îmbunătățirea climatului de afaceri și realizarea reformelor ce □in de domeniile concurenței și a subvențiilor de la stat, necesare pentru a iniția negocierile privind Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ALSAC) dintre UE și Moldova.

În timpul întrevenerii cu opoziția parlamentară, liderul PCRM, Vladimir Voronin a expus președintelui CE atitudinea critică a opoziției față de acțiunile Alianței pentru Integrare Europeană, care a fost acuzată de faptul că mimează reformele, schimbă regulile jocului în timpul jocului prin modificarea legislației în interes propriu, asimilează în mod

netransparent asistența financiară externă și că a falsificat alegerile locale în municipiul Chișinău. Vladimir Voronon a mai criticat acțiunile Comisarului European pentru Extindere și Politica Europeană de Vecinătate, Ștefan Füle, care, în opinia PCRМ, "ocupă o poziție unilaterală și fără de perspectivă în relația sa cu opoziția și guvernarea din Moldova" și care nu mai este pentru PCRМ "un partener de încredere în ceea ce ține dialogul și buna înțelegere". Liderul PCRМ a cerut Președintelui CE ca "UE [...] să stopeze dezinformarea proprie în ceea ce ține de situația reală din Moldova, ignorarea opiniei opoziției, să renunțe la susținerea totală și deschisă a autorităților".

A șaptea rundă de negocieri a Acordului de Asociere RM-UE

Pe 5 iulie la Bruxelles, s-a desfășurat cea de-a șaptea rundă de negocieri a Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Potrivit unui [comunicat](#) al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE), părțile au constatat un nou progres în ce privește negocierea preambulului, obiectivelor și principiilor generale ale Acordului, inclusiv și prevederile instituționale, generale și finale, fiind atins un acord provizoriu referitor la dimensiunea parlamentară și cea în domeniul cooperării cu societatea civilă. Au avansat negocierile la Capitolul Justiție, libertate și securitate. De asemenea, au continuat negocierile asupra a 3 capitole din cele 24 la compartimentul Cooperarea economică, sectorială și financiară.

Reuniunea Platformei de Cooperare a Parteneriatului de Mobilitate Moldova-UE

La 5 iulie, la Chișinău a avut loc cea de-a cincea reuniune a Platformei de Cooperare a Parteneriatului de Mobilitate Moldova-UE, cu participarea Șefului Delegației UE la Chișinău, Dirk Schuebel, și vice ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Sergiu Sainciuc. Potrivit unui [comunicat al MAEIE](#), participanții la reuniune au discutat procesul de implementare și evaluare a proiectelor Parteneriatului în perioada 2010-2011, dar și noile inițiative ce urmează a fi implementate în perioada 2011-2012 în domeniul protecției membrilor familiilor migranților rămași în țara de origine, susținerii implementării acordurilor de facilitare a regimului de vize și readmisie cu UE, consolidării pieții muncii moldovenești, promovării reîntoarcerii migranților etc.

În particular, a fost considerat un succes al Parteneriatului de Mobilitate semnarea Acordului bilateral în domeniul migrației de muncă cu Italia. Acordul prevede facilități pentru integrarea migranților moldoveni pe piața muncii italiene, beneficii de securitate socială și lansarea schemelor de migrație circulară cu Italia.

Comisia Europeană a aprobat Programul anual de acțiune pentru R.Moldova pe 2011

La 13 iulie, Comisia Europeană (CE) a aprobat Programul anual de acțiuni pentru R. Moldova pe anul 2011, care prevede acordarea unui ajutor financiar în valoare de 78.6 mln euro, preponderent, pentru promovarea reformelor în sectorul energetic și în justiție. Potrivit [Comunicatului de presă al CE](#), în domeniul energetic asistența din partea Uniunii Europene va urmări cercetarea și dezvoltarea în Moldova a potențialului de energie regenerabilă și organizarea campaniilor de informare privind eficiența energetică și energia regenerabilă. În domeniul justiției, asistența UE va fi orientată spre accelerarea reformelor în acest domeniu, inclusiv și prin acordarea de asistență la crearea unui Comitet de Coordonare a reformei justiției. Programul anual de acțiuni prevede, de asemenea, alocarea ajutorului financiar pentru continuarea programului de consolidare a încrederii între locuitorii de pe cele două maluri ale Nistrului, dar și pentru continuarea programului-cadru de susținere a Moldovei în procesul de elaborare și realizare a noilor relații contractuale cu UE (Acordul de Asociere, Acordul privind Zona de Comerț Liber, Aprofundat și Cuprinzător, Dialogul privind liberalizarea regimului de vize).

2. Cooperarea bilaterală

Republica Moldova-Ucraina

După ce Republica Moldova și Ucraina au depășit problema delimitării frontierei în zona de lângă satul Palanca, [oficialii moldoveni](#) au început să discute despre o “resetare” a relațiilor dintre cele două state. Încălzirea relațiilor moldo-ucrainene a fost marcată de două vizite diplomatice: cea a ministrului afacerilor externe a Ucrainei, Konstantin Grișcenko, la Chișinău și cea a președintelui interimar al Moldovei, Marian Lupu în Crimeea, unde a avut o întrevvedere cu președintele ucrainean, Viktor Ianukovici.

În timpul vizitei de lucru la Chișinău din 7 iulie, ministrul afacerilor externe a Ucrainei, Konstantin Gryșcenko, s-a întâlnit cu omologul său moldovean, Iurie Leancă cu care au discutat mai multe subiecte de pe agenda relațiilor bilaterale. Printre acestea s-au numărat: implementarea acordurilor privind sectorul de drum din zona satului Palanca, astfel ca să nu afecteze activitatea economică a localnicilor, excluderea pentru cetățenii moldoveni a condiției de prezentare a unor garanții financiare la intrarea în Ucraina, continuarea procesului de demarcare a frontierei de stat comune pe segmentul transnistrean, recunoașterea drepturilor de proprietate, intensificarea cooperării comercial-economice și soluționarea problemei transnistrene (vezi rubrica [TRANSNISTRIA](#)).

Un alt subiect important de pe agenda discuțiilor a fost intensificarea cooperării celor două state în domeniul integrării europene și în cadrul inițiativelor regionale europene. În acest sens cei doi miniștri de externe au semnat o Declarație [Comună privind cooperarea în domeniul integrării europene](#).

3. Cooperarea multilaterală

Republica Moldova-Consiliul Europei

Pe 7 iulie Secretariatul Comitetului de Miniștri ai Consiliului Europei (CoE) a făcut public un [raport de evaluare a cooperării Consiliului Europei cu Republica Moldova în perioada aprilie 2010-mai 2011](#). Potrivit concluziilor raportului, Republica Moldova pare să se aplece pe calea cea dreaptă în finalizarea implementării angajamentelor sale față de Consiliul Europei și în procesul său de integrare europeană. În același timp, CoE rămâne a fi preocupat de blocajul politic și îndeamnă autoritățile moldovenești să facă eforturi pentru atingerea unui compromis care ar permite deblocarea situației politice din țară. De asemenea, CoE recomandă autorităților să finalizeze și să implementeze mai multe reforme importante, cum ar fi: 1) reforma justiției și a organelor de drept; 2) transferul responsabilităților de detenție preventivă de la Ministerul Afacerilor Interne către Ministerul Justiției; 3) ratificarea Cartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare; 4) adoptarea unei legi cuprinzătoare privind anti-discriminarea.

Raportul stabilește și prioritățile viitoarei cooperări dintre CoE și Republica Moldova. Acestea vor viza susținerea reformelor în domeniul justiției și organelor de drept, acordarea asistenței preelectorale, implementarea procesului de descentralizare și a autonomiei locale și pe susținerea și chiar extinderea măsurilor de consolidare a încrederii dintre cele două maluri ale râului Nistru.

Deciziile Curții Europene pentru Drepturile Omului (CtEDO)

În prima jumătate a lunii iulie, CtEDO s-a pronunțat în cauzele *Avram și alții c. Moldovei*, *Dan c. Moldovei* și *Haritonov c. Moldovei*.

În cauza *Avram și alții c. Moldovei*, Curtea a constatat încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie și a acordat reclamanților în total 23 000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1 500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

În cauza Dan c. Moldovei, Curtea a constatat încălcarea dreptului la un proces echitabil și a acordat reclamantului suma de 2 000 euro cu titlu de prejudiciul moral și 3 000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

În cauza Haritonov c. Moldovei, Curtea a constatat violarea dreptului de a nu fi supus torturii și relelor tratamente și a acordat reclamantului suma de 4 000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1 200 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli

V. COMENTARII

Criza datoriilor, evoluția exporturilor și cursul valutar – reflecții asupra Moldovei

Iurie Gotișan

Pare paradoxal sau nu, dar în pofida situației din regiune și nu numai, economia Moldovei este pe creștere, cel puțin așa arată [statistica oficială](#). Or, nivelul de creștere economică pentru T1'2011 a trecut de 8%, unic chiar în această zonă. Mai mult ca atât, exporturile sînt de asemenea [în creștere](#), comparativ cu perioada similară a anului trecut, indiciu care de fapt arată că sectorul productiv își revine după ce intrase în derivă în 2009. În plus, și ultima misiune a FMI care și-a încheiat la 13 iulie a treia revizuire a dezvoltării economice a Moldovei în contextul programului pentru Moldova, constată că economia Moldovei a finalizat restabilirea după declinul din 2009, iar prognoza pentru viitor este pozitivă.

Bineînțeles că situația în care se află zona euro este deloc favorabilă și pentru Republica Moldova. Schimburile comerciale ale Moldovei cu Uniunea Europeană sînt într-o proporție destul de mare, cam 50 la sută, atât la importuri, cît și la exporturi. Astfel, dacă zona euro se confruntă cu o încordare economică, în urma măsurilor de austeritate pe care le iau acum, Moldova ar putea fi afectată de regulă pe canalul comercial, pentru că aceasta și-a întărit semnificativ exporturile în acești doi ani. Dar deocamdată nu sîntem în situația unor contracții ale dinamicii exporturilor, adică dinamici negative, mai degrabă ar trebui să ne pună pe gînduri problema diminuării ritmului de creștere a exporturilor, pentru că peste jumătate din exporturile moldovenești merg către piața comunitară, iar în piața comunitară, măsurile de austeritate vor avea efect asupra diminuării consumului UE pe intern.

Una peste alta însă, perturbațiile din această zonă ar putea să afecteze și relația cu Moldova mai devreme sau mai tîrziu. Pentru că atunci cînd ai un model de creștere bazat pe creditare în creștere rapidă, pe împrumuturi externe și investiții care adesea sînt și speculative, vulnerabilitățile sînt mari. Mai ales că și așteptările inflaționiste și diferențialul dobînzilor (adică la credite și depozite) sînt de asemenea destul de mari. Probabilitatea înaltă ca nivelul prețurilor pe plan mondial la produsele de bază, cum ar fi hidrocarburile sau prețurile la produse alimentare, să crească în anii ce vin și care este un factor destul de ostil, care va lovi dur într-o economie încă consumistă de tipul celei moldovenești.

În același timp, nu credem că conjunctura din această zonă va face mari probleme Moldovei deocamdată, din simplu motiv ca aceasta nu este un jucător de talie la bursele sau pe piețele financiare și valutare regionale, cum ar fi România sau Bulgaria chiar. Aceste turbulențe nu vor afecta creșterea economică a țării deocamdată. Moldova nu prezintă un risc al datoriei suverane. Datoria publică externă a Moldovei administrată de guvern este în jur de 20% din PIB, un nivel mai mult decît acceptabil. Din acest punct de vedere, Moldova nu prezintă un risc suveran, al datoriei suverane, pentru că orice datorie se traduce în nevoia de a te împrumuta pe piața internațională, iar costurile la care se poate face acest împrumut în condițiile turbulențelor actuale sînt foarte ridicate.

În altă ordine de idei, sistemul financiar-bancar din Moldova are cote de solvabilitate destul de înalte și nu este cotelat prost, nici măcar pesimist, pentru că Banca Națională a revizuit criteriile de solvabilitate și au garantat împreună cu acțiunile Guvernului sănătatea și rezistența lor la eventuale noi șocuri europene. Sigur că dinamică de pe piețele valutare internaționale se răsfrînge și asupra pieței locale deoarece piața valutară internă este destul de dependentă de ceea ce se întîmplă în exterior. Situația privind cursul de schimb leu/euro sau dolar poate fi explicată din două puncte de vedere. În primul rînd, sunt niște factori obiectivi care fac presiuni asupra euro. Spre exemplu, de la începutul anului și pînă în prezent moneda europeană s-a depreciat puternic comparativ cu majoritatea monedelor

lumii, atât din cauza crizei din Grecia, Irlanda și nu numai, cât și ca urmare a rezultatelor economice slabe înregistrate de zona euro, precum și de UE în ansamblul său. Totuși, această tendință își va inversa trendul. Sigur, asta în măsura în care autoritățile statelor intrate în derivă vor înțelege gravitatea problemelor și vor acționa pe măsură. În plus, conjunctura de pe piața locală ar putea fi clasată și ca una sezonieră, ori anume în această perioadă, adică iulie și august, avem cele mai masive intrări de valută, concetățenii noștri se întorc acasă în vacanță, iar banca centrală încearcă intervenții indirecte pe curs pentru a menține, de altfel, în frâu inflația.

Nu știm și nu putem anticipa, spre exemplu, ce se va întâmpla în UE sau zona Uniunii Monetare din cauza crizei datoriilor suverane, cel puțin pe termen lung. Putem asista la o accentuare a războiului valurilor pe plan extern, care să afecteze negativ comerțul internațional și deopotrivă și comerțul Republicii Moldova pe exterior, ceea ce de fapt deja e sesizabil și se întâmplă. Prețurile externe la produsele de bază pot fi și ele un șoc negativ pentru economia noastră, mai ales pe dimensiunea inflației, care, într-un fel sau altul ar putea afecta simțitor capacitatea de cumpărare a populației, în cele din urmă. Deci, sînt niște factori care vin din exterior și autoritățile trebuie să mizeze pe propriile acțiuni sau măsuri, fie că este vorba despre aplicarea unor politici fiscale mai restrictive, ne referim aici la reducerea cheltuielilor și majorarea unor taxe și impozite, fie prin aplicarea unor politici monetare mai restrictive, adică la politica creditară care ar putea deveni și ea mai restrictivă pe termen scurt sau mediu. Deci, nu trebuie să se mizeze pe acțiuni unilaterale, ci să fie o combinație sau un *mix* de politici.